

& authenticè verificatum, prædictos Prioratus, & Abbatias non esse scriptas in libro consistorij, de quo sunt plures informationes & sententiæ, & executoriales apud Secretarium Cameræ Regiæ, ex quibus omnibus instrumentis, bullis, processibus informationibus, Cartis Regiis, sententiis, relationibus, & executorialibus, utriusque tribunalis tam consilij supremi Justitiæ quàm Cancellariæ Vallisolei fide dignam scripsit, redditque relationem ad mandatum consilij Cameræ Secretarius Franciscus Gonzal. de Heredia illius Secretarius, vir nimis fidelitatis, ac vitæ exemplaris, quæ ratio præsentata fuit, & exhibita ipsi consilio: testatur itaque, evictum esse pro parte Cæsareæ Majestatis Prioratum S. Joan. de Caveiro, Prioratum S. Mariæ de Sar & prioratum Breami, omnes diocesis Compostellanæ, ac pariter prioratum de jumqueira de Ambia Auriensis diocesis, Sancti Michaëlis de Descalada diocesis Legionensis, & Abbatiam Burgi hundo diocesis Abuleæ, Abbatiam S. Mariæ de Aguas santas diocesis Auriensis, Abbatiam de Caba donga diocesis Obetensis, & beneficium quod vocant commendam Monasterij de nuestra Señora de Castellanos, Hospitalis S. Mariæ de Hiermo, & nunc recuperata est Abbatia de Camba diocesis Auriensis, & alia plurima sunt beneficia in quibus nunc de novo per recuperationem quotidie præsentat Cæsarea majestas, præsertim in hoc Gallo græco Regno, quorum lites nunc pendent. prioratus etiam s. Mariæ del Campo civitatis Concinæ diocesis. Compositi recuperatus est.

Item maximi momenti est & probationis Epitaphia, seu literæ scriptæ in lapidibus antiquis, quibus adhiberi fidem testatur Brixian. de finibus regundis, c. 67. n. 2. qui loquitur in lapidibus Ecclesiæ, & etiam Z:rola in prax. Episc. 1. p. d. verb. arma. §. 2. Bar. conf. 135. Guid. Pap. quest. 341. n. 3. perez de Lara in tract. de Capellaniis lib. 1. cap. 25. n. 33. facit glos. in c. cum causam ibi, columna vel lapide, de probatio.

sunt in præscriptibiliâ, præsupposito & confiro quoddam talis sit platea tam ampla, subque talibus confisus, nam confilto de qualitate ex ipsa rei natura res est in præscriptibilis, sequitur Mier. ibi num. 52. vide supr. à num. 149.

legiarum donatarium. ubi plures allegat, & ideo jurisdictionis Regis licet non possit ultra immemorialem præscribi. tamen contra privatam, in quæ ex privilegio ab ipso Rege translata est: tempore ordinario præribitur, quod latè comprobat, Sed an Princeps possit hoc jus patron. concessum à Summo Pontifice in beneficiis consistorialibus alicui donare, latius examinâbitur infra 5. p. tom. 3. prope diem edendo.

264
265
266
26
269
270
271
272
273

274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284

294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304

Et generaliter quod immemorialis præscriptio non suffragatur, quando constaret de invalido, & injusto principio, atque infecto titulo, quia tunc nihil operatur, quantumvis legitime probata fuerit immemorialis, probant Paris. de considen. quest. 28. Gonzal. in regul. de alterna. gloss. 18. n. 48. Trivil. decis. 55. n. 64. Riccius in prax. Eccles. jur. patron. decis. 144. n. 18. ubi dicit Sacram Congregat. Concilii it. censuisse. Verat in decis. 214. p. 3. Crescent. in d. c. 2. n. 4. de probat. Cardinal. Put. decis. 189. num. 5. lib. 1. & decis. 222. lib. 3. & decis. 436. lib. 2. Rot. divers. in decis. 731. quia cum constet de veritate infecti tituli & principii, & sic sumus in claris, cessat præsumptio, quæ ex præscriptioe immemoriali resultat, ex Doctoribus citatis, quia etiam loquuntur in jure patronatus, exemplificat Riccius post Gonz. supra.

natus, non est absoluta, & simplex sed in emphyteusim ad duas, vel tres vitas, vel in perpetuum in feudum juxta notata per Alvarum Vall. de jur. Emphyteus. quest. 50. n. 2. & latè Lambert. de jur. patr. 7. q. prin. 2. p. lib. 1. ubi disputat post alios, an & quando jus patronatus in feudum dari possit, & cum articulis sequentibus ejusdem quætionis, & an in emphyteusim, etiam vide eundem in 8. q. prin. 2. p. lib. 1. art. 4. puta quando adhæret castro v. civilia Regiæ in feudum concessa, tunc cum directo dominio ut ita dicam) remaneat penes Regem ipsum, & in Coronam incorporatum juxta totum in. C. de jur. emphyteus. & in decretal. de feudis, in testam. de feud. in usus feudorum, tunc arbitrorale jus patronatus retinere suam primævam & originale naturam & ut bona Regiæ coronæ regulari, ita dicit Cav. ved. in tract. de patron. Regiæ coronæ cap. 4. num. 6. & hoc casu causa, à qua procedit origo attendenda est, cap. dudum. 1. de electio. cum ipsa causa adhuc durer, ilud siquidem quod contingit ex causa de prærito, ad tempus causæ primæ & præteritæ referendum est l. in ratione in prin. §. Imperator. ff. ad l. Falcidiam l. Pompon. 2. de negotiis gestis, latè Rodrig. de redit. l. 2. q. 17. n. 25. per totum, & ita etiam ex ratione à nobis superius tradita dixit idem Cav. ved. ibi q. 5. n. 3. & 4. quod donatio sui juris patron facta à Rege in Ecclesiam desinit esse secularis, & efficitur totaliter Ecclesiasticam ex mutatione personæ, d. cap. unic. de jur. patr. quod secus erit ubi non absolute facta sit donatio sed in feudum, juxta secundum membrum nostre distinctionis.

perpetuus militiarum Jesu Christi, sancti Jacobi, & A- vis sui Regni) orta conpetentia cum ordinariis praelatis, an cap. 18. sess. 24. de reformas. dum disponit in modo providendi beneficia juris patro. (ut nos supra) an de- beat observari in Ecclesiis pertinentibus ad Regis prae- sentationem ratione magistratus militiarum; congregatio censuit, imò debere observari, & sic contra eumdem Vallasum ubi supra. Et per consequens inferas quod appellationi emissae in proximè dictorum be- neficiorum (tanquam Ecclesiastici juris patronatus) provisione ob non servatam formam traditam à Trid. decret. in beneficiis ceteris juris patronatus Ecclesia- stici utique esse omnino deferendum, aliterque vim fieri, declarabitur, aditus senatus per viam violentiae ex iis quae latius capite diximus praecedenti.

116, & supra late Burgos de Paz. conf. 50. n. 8. qui etiam loquuntur de habente possessionem precipiendi decimas de omni armento de pascete in aliquibus de- sensis, ut sit etiam tuendus in possessione precipiendi decimas de omni frumento, seu alio fructu, nam praes- cribens in terras certas praescripsit. Et magis in nostris terminis facit Rotae decis. in causa Pistoriens. decanatus de anno 1554 coram D. Montis Flaconen quam adducit Guidobonus decis. 118. & manuscriptis: & ad li- teram aliud agens refert illam Nicol. Garcia de benef. 5. p. c. n. 507. in haec verba. Erecto beneficio de jure patr. laicorum in titulum dignitatis decanatus reservato ju- re patronatus ipsius decanatus pro quatuor vocibus patronis beneficii, & pro quarta parte fratri laico, si frui possessoriis beneficii, consentientis erectioni & dotem augmentis de propriis bonis, sibi ab eo collectis, illud jus patronatus non est mixtum, sed pure laicum ex fundatione & dotatione, & c.

Et facit, quia quando res empta ex pecunia redacta ex re majoratus in ejus locum subrogatur, efficitur ipsius majoratus, cum omnibus qualitatibus primor- dialibus, & accidentalibus prioris rei, juxta text. in c. 1. de vassallo decrepita atatis. lll. conf. 231. n. 1. lib. 1. B. r. in l. general. §. haeres ff. de usufru. t. leg. Greg. Lop in l. 6. tit. 11. p. 6. in gl. verb. que la non pudiese vender. col. penult. vers. adverte etiam, latissime Molina, de Hispanor. primogen. lib. 4. cap. 4. per totum, & praecipue n. 36. & seqq. vide late Mier. d. quest. 11. per tot. q. uae faciunt ad ea quae su- perius diximus, nam si tunc inveniatu aliqua Ecclesia, quae est Parochialis, si appareat aliquando fuisse Mo- nasterium virorum, & sit consistorialis, & per tempus in hunc novum statum erecta, & redacta, nihilominus conservari jus patronatus coronae.

Quibus adde leg. 3. tit. 6. lib. 1. recopilat. quae quidem; 18 revocat privilegia ante facta & concessa à Regibus Hispaniae beneficiorum de las montañas, quorum jus patronatus ad Regium patrimonium spectat, ibi: Por ende por la presente revocamos y damos por ningunas y de ningun valor y effeto todas y qualesquieras mercedes por los dichos Señores Rey Don Juan nuestro Padre y Rei D. Henrique nuestro hermano, y por nos y qualquier de nos hechas por donde concedieron y concedimos a qualquier o qualesquieras personas que huviesen por juro de heredad tales Yglesias, Parochiales, o Monasterios o ante Yglesias, y cada una o qualquier dellas, y las car- tas y privilegios, y confirmaciones, dellas dadas, y que- rimos que no ayen fuerça ni vigor, & c. quae lex fuit con- dita per Catholicos Reges Ferdinandum & Elizabeth Toleti anno 1480. quam menti tradas, quia in his par- tibus, scilicet, de las montañas, plura sunt hujusmodi privilegia, quae ejus decisione possunt impugnari.

CAPUT XI.

A provisione beneficii sive curati, sive sim- plicis, per superiorem facta jure devoluto, appellationi non deferens an iudex vim facere dicetur.

SUMMARIUM.

- 1 Qualitas beneficiorum, de cuius provisione tractatur, alterat & variat prohibitionem appellationis.
2 Appellationi emissa a provisione Parochialis vacantis sive judicialiter, sive extrajudicialiter, a quovisve fiat, deferendum non est.
3 Devolutio ad superiorem fit cum omnibus qualitatibus & requisitis in prima provisione, ac si fieret ab inferiori
4 Prima & secunda instantia eadem est natura.
5 Exceptiones, quae admitti non debent in prima instan- tia, nec etiam admittende sunt in secunda.

Exceptio

- 6 Exceptio per quam mutatur figura iudicii, non est ad- milenda in causa appellationis.
7 Causa summaria in prima instantia suam naturam retinet & in secunda.
8 Si aliqua dispositio aut sententia lata ab inferiori ex- cutionem mereatur, si ob aliquam causam ad spe- riorem faciendā sit translata, pariter eam mereatur.
9 Iudex appellationis succedit primo iudici tanquam confirmator vel infirmator.
10 Iudex subrogatus representat primum, & ejus pote- statem.
11 Superior iudex potest facere, quae poterat inferior.
12 Creditor meus si conveniat meum debitorem, contra quem habeo viam executivam, pariter & ipse po- terit executivè experiri.
13 Creditor sustinet imaginem debitoris, cuius debito- convenit.
14 Subrogatus retinet qualitates & naturam ejus, in cu- jus subrogatus est.
15 Ordinatio providens Parochialem quoad executio- nem ejus juxta Trid. non attenditur quo jure an in- stituitur, an merea collationis, an confirmationis, & sic nec devolutionis.
16 Privilegium exequendi provisionem Parochialis non est datum juri providenti, sed ipsi provisioni, quia provenit ex natura causae.
17 Appellari si non poterat à jurisdictione ordinaria, pariter nec poterit appellare ab eadem prorogata.
18 Privilegium guarantee inhaerens juri & actioni de- bitorum transit, ad quemcumque transit actio.
19 Cont. Trid. sess. 14. de reform. c. 18. & motus pro- prii Pii. V. dispositio loquens in ordinario habet etiam locum in Episcopo prorogato.
20 Exequendi provisionis Parochialis privilegium non est concessum providenti, nec ejus contemplatione, sed provisioni, & ideo per variationem personarum non exinguitur, nec alteratur.
21 L. tempus 29. ff. de re judic. verba ponderuntur.
22 Appellationis sublato privilegium si conceditur cau- sa, est reale, & totum universaliter comprehendit.
23 Ordinaria aliqua ratione differente executionem pro- visionis Parochialis, si illam interim superior revo- cet, & aliam ferat sententiam, poterit suam exloqui, cum vacanti inveniat beneficium.
24 Ratio propter quam exequitur provisioni Parochialis va- cantis, militat in providente jure devoluto, cum idem animarum periculum adest in Ecclesia vacante.
25 Devolutio introducta fuit ob negligentiam providenti.
26 Privilegii causa durante durat ipsum privilegium, & ejus effectus.
27 Periculo durante, ob quod aliquid fieri imandatur, durat mandatum, dum durat periculum, & cessat illo cessante.
28 Pro certa & determinata causa ubi aliquid concedi- tur, durat, quandiu durat ipsa causa.
29 Generalis dispositio non intelligitur dumtaxat de pri- ma persona, quoties per illam non est satisfactum in- tentioni disponentis, sed iterum per aliam perso- nam debet satisfieri.
30 Appellationi a provisione Parochialis jure devoluto sive judicialiter, sive extrajudicialiter non deferens superior, vim nullam facere, decernitur. Expenditur text. in c. 2. §. nisi, de supplenda negli- gentia Praelatorum, ibid.
31 Appellationi a provisione beneficii simplicis facta jure devoluto non deferens an vim faciat.
32 Appellationi a provisione beneficii facta per ordi- narium extrajudicialiter non deferitur, secus si ju- dicialiter, quia tunc utrumque habet effectum. Et secundum hanc distinctionem pluries determinavit Rota Romana, prout refertur, ibid.
33 Jure devoluto provisio faciendā est cum causa cogni- tione, an sit finita sit intra tempus, an scientia habi- Salgado de Protect. Reg.

- ra fuisset vocationis, & à quo tempore, & alia dis- cernenda, ex quibus causatur devolutio.
34 Devolutio jure facta provisione non citatis quorum interesset, senatus aditus per viam violentiae dare selt tertium genus, scilicet, oyendo de nuevo, y re- poniedo lo hecho no haze fuerza.
35 Devolutivo jure facta provisio etiam beneficiorum simplicium judicialiter (ut requiritur) appellationi emissa non deferens vim non facit.
36 Devolvitur provisio ad ordinarium appellatione re- mota, ob controversiam intra patronos non finitam in- tra terminum datum ad presentandum.
37 Devolvitur provisio ad ordinarium non presentante patrono idoneam personam intra terminum appel- latione remota, ita tamen ut patrono in posterum nullum pareat prejudicium.
38 Devolvitur electio ordinario ob electionem factam per electores ultra tempus jure praefixum, & illa confir- matur appellatione remota.
39 C. nulla, §. si autem de concessione praebendae, verba pulchre ponderantur, & interpretantur.
40 Dispositio mandans aliquid exequi intelligitur ap- pellatione non obstante quamvis id non exprimat.
41 Contradictio seu querela remota a jure tacite subin- telligitur remota appellatio.
42 C. literas ex fin. de supplend. neglig. praelat. verba interpretantur. C. cum propter de jure patron. ponderatur, ibid.
43 C. cum pro defectu vers. is vero ad quem, ponde- ratur, quae jura curans omnem dilationem tollere provisione beneficii jure devoluto facta.
44 Dilationem ubi res non recipit, appellationi non est deferendum.
45 De devolutione omnia ferè jure tractantia praeculis habent maximum damnum & periculum Ecclesiarum & animarum, causatum ex divina provisione.
46 Periculum & damnum Proveniens ex longa vacatia beneficii fortius viget in provisione jure devoluto facta, & de ratione.
47 Appellari licet non possit à provisione beneficii sim- plicis facta judicialiter, tamen fallit, quando pro- visio sit jure devoluto, & de ratione.
48 Devolutivo jure facta provisio non parat perpetuum prejudicium patronis, aut electoribus, & c. sed pro illa tantum vice.
49 Devolutio si revora non est causata; nec de ea constat ex actorum inspectione appellationi remissa deferen- dum esse, decernit Sancti.
50 Devolutione revera non causata provisio est nulla ipso jure, ex defectu potestatis.
51 Devolutione non causata facta provisio per superiorem non convalescit, etiam si postea causari contigerit ob negligentiam inferioris.
52 Quando unum disponitur, & alterum supponitur, non potest verificari dispositio, nisi prius verificetur suppositio.
53 Qualitas attribuens potestatis in primis debet constare.
54 Appellationi desertur à sententia nulla, etiam alias privilegiata.
55 Attentata an sit provisio jure devoluto facta appella- tione pendente.
56 Appellat. ab una causa non suspendit aliam diversam.
57 Appellatio ab uno articulo non suspendit jurisdic- tionem in tota causa, nec afficit tertium.
58 Provisio facta jure devoluto, eo quod presentatus sit indignus, si non appareat se indignitate, erunt cen- tetà gesta appellatione pendente. Pauli de Castr. doctrina declaratur, ibid.
59 Devolutionem, qua fundatur quis, sufficienter probare tenetur.
60 Tempus praefixum collatoribus ad providendum non currit a die vacationis sed a die scientiae, & notitia.
61 Tempus jure praefixum ad providendum currit à tem- por